

Élményfürdő a téglagyári tavakon?

Ezzel a címmel jelent meg a *Temerini Újság* 2011. szeptember 15-i számában beszámoló egy „korszerű idegenforgalmi létesítmény, egy geotermális energiával működtethető SPA-centrum megépítésének lehetőségéről” való megbeszélésről, szándéknyilatkozat aláírásáról. Mivel az írás, akárcsak a projektum résztvevőinek nyilatkozatai, a témának csak egy, mondhatjuk, csak pozitív oldalával (turisták és gyógyulni vágyók idevonása, munkahelyek számának növelése) foglalkozik, itt gondoltunk kitérni az esetleges negatívumokra, a környezetre kifejtett hatásokra is. Ameddig nem terjesztik a nyilvánosság elé a projektum megvalósításának tervezetét (ha arra egyáltalán sor kerül), addig mi is csak elképzelésekre hagyatkozhatunk és általánosságokban beszélhetünk.

Mióta a téglagyárban megszűnt a munka, az általa valamikor használt telephelyen a természet újbóli tér(vissza)hódításának lehetünk tanúi. Terjednek a nádas területek, sűrűsödik az aljnövényzet (újabb és ritkább egyedek megjelenésével párhuzamosan), a már meglévő fák által elszórt magvakból újabb csemeték sarjadnak, melyek évről-évre szaporodnak és terebélyesednek. Ez egyúttal életér növekedést is jelent a vadállatok, elsődlege-

ott „kintfelejtik”. Körülöttük szántók terjeszkednek, melyek mellett szintén találhatóak eldobált olajos és egyéb flakonok, és amelyekről műtrágyát és vegyszereket mos a közeli vizekbe az eső, szennyezve a tavakat, túltáplálva a hínárt. A „csöndbe” (azaz a természet zajába) belezavarnak néha a jövő-menő gépek, de még zavaróbb az időnkénti durrogás és vad csaholás (felbőszült ordítózással tarkítva), mikor kilibbennek egy kicsit lövöldözni a vadászok, tetemetek, kilőtt patronokat és egyéb szemetet hagyva maguk után.



A területnek nincs védettsége, az idillbe belezavarnak a szemétkupacok

sen különféle vízi- és ragadozó madarak számára. A nádasok nádírigók és nádi poszáták énekétől hangosak, a vízen récék és vadkacsák úszkálnak a kicsinyeikkel, néha hattyúk is megpihennek, és a szerencsés szemlélő akár gémet is láthat. Természetesen békákból sincs hiány (legyen az varangy, leveli, zöld, vagy akár a ritka unka az elhagyatottabb részeken), melyek kordában tartják a rovarpopulációt, és egyben táplálékul is szolgálnak a golyák számára. A magasban barna réti héják köröznek, a fák között pedig színes gyurgyalagok röpködnek. A mostanában igen ritka füsti és parti fecskék is rajokban vadásztatnak, éjjelente pedig előjönnek a baglyok és a denevérek is. A talajt vizsgálva számos rovar- és hullófajta érzelhetünk, körülöttünk pedig szitakötők zümmögnek a víz közelében.

Mivel a területnek nincs semmilyen védettsége, az idillbe belezavarnak a szemétkupacok, amelyeket egyes lusta és felelőtlen emberek hagynak maguk után. Akár úgy, hogy ott (szabálysértő módon) elhelyezik, vagy horgászok és fürdőzők azáltal, hogy

Ha/amikor sor kerül az „élményfürdő” terveinek megvalósítására, a terület radikális változásoknak nézhet elébe, amit az itt jelenlévő/átvonuló élővilág fog leginkább megszenvedni. Nem tudom milyenek a megvalósítások (azaz hol, és mekkora is lenne), de a polgármester rámutatott társadalmunk egy jelentős gondjára, amely némi aggodalomra adhat okot. Kifejezte reményét, hogy „a választási eredményektől függetlenül egy olyan projektumról van szó, amely majd túl tudja élni a különböző koalíciókat”. Aki valamelyest is követi a hazai (építési) projektumok megvalósításának folyamatát, észreveheti, hogy korántsem zökkenőmentesek. Sajnos eléggé általánosak a bürokrácia útvesztőiben megrekedő, korrupció által hátráltatott, „pénzhiány” miatti szünetelő vagy félbeszakított építkezések. Ehhez társul a politikai csatározásokból adódó instabilitás, mivel a hatalomváltással sokszor káderváltás is jár, az egyik párt emberei váltják a másikat, a (párt)tagság pedig fontosabb a szakképzettségénél. Könnyen megeshet, hogy az említett körülmények folytán letarolják a területet, felemelik a betonvázakat – és leállnak a munkálattal. Haszon semmi (kivéve egyeseknek), de kár annál nagyobb. Nem először történne.

A másik, mondhatni problematikus (sőt abszurd) elképzelés a tavakkal kapcsolatos, pontosabban azoknak vízi sportokra, különösen ext-

Madármegfigyelő

Immár huszadszor szervezte meg a Bird Life International – a madártani szervezetek világszövetsége – a nemzetközi madármegfigyelési napokat, hagyományosan október első hétvégéjén. Az akció célja, hogy egyazon időben minél több ország, minél több megfigyelője, minél több élőhelyen végezzen madárszámlálást. A legtöbb fajt és a legtöbb egyedszámot feljegyző csapat lesz a győztes e nemzetközi versenyen. A ranglistát a Bird Life honlapján teszik közzé. Idén egyesületünk is bekapcsolódott a munkába, és 14 tagú csapatunk a becsei halastavon végzett madárszámlálást. Összesen 59 faj, 4152 egyedet sikerült feljegyezni vasárnap délelőtti túránkon. A jól sikerült kirándulást ezután évente szeretnénk megismételni.

BALOGH István

rém sportokra való használata. Nem kis tavak ezek (főleg a régebbi, nagyobb), de ahhoz, hogy elég nagyok legyenek kényelmes csónakázásra, vízisielésre, jelentős ritkításnak (esetleg bővítésnek) nézhetnek elébe. Ez annyit jelent, hogy a part menti nádasból valószínűleg nem maradna semmi, a hínárból szintén, annak az 1–2 fának pedig, ami ott van, ugyancsak búcsút inthetünk. Ez a „halászati turizmussal” nemigen egyeztethető össze. Igaz, van két tó, sőt lehet több is, nagyobb is... Ha ez nem ölné meg, vagy zavarna el minden ott élő, azt majd megteszi a vízi gépek motorjából vízbe ömlő olaj, üzemanyag, füst. A zajszennyezés csak körítés. Mégis ez igencsak csábító lehet a befektető számára, mert kisebb pénz- és munkabefektetéssel nagyobb haszonra tehet szert rövidebb idő alatt.

Kíváncsi vagyok, mi lesz az egészből, de legfőképp egy elsődleges, kidolgozott tervre, hogy tudjuk, milyen irányba halad, mekkora pusztítással járhat és azt, hogyan lehetne megakadályozni, vagy legalább is nyhíteni. A lényeg, hogy a környezetre nézve minél fájdalommentesebb legyen a változás. Kérdés, hogy mekkora lehet az ilyen jellegű közbeavatkozásnak a lehetősége, mivel maga a terület már alaphoz egy (belgrádi) cégnek a tulajdonában van, és nem élvez semmilyen (hivatalos) természeti védettséget. De nálunk különben is eléggé gyenge a környezettudatosság, az erre vonatkozó törvények hiányosak, betartásukról nem is beszélve.

De mennyit érne, ha nem is lenne ennyire kiszolgáltatott ez a terület? A haszonorientáltság nálunk (is) mindennél erősebb. Ezt példázza a Stara planina esete is: Harmadik szintű védettségét („minden emberi tevékenység tilos”) második szintűre csökkentették, hogy kiépíthessenek egy síközpontot. Letaroltak, átalakítottak egy hatalmas területet, sokkal nagyobb kárt okozva, mint amekkora haszon származhat belőle. Folyik a harc ellene, petíciók, szemináriumok, tanulmányok, de a munkálatok rendületlenül tovább folytatódnak.

VARGA Dénes